

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

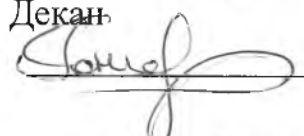
Кафедра філософії, соціології та політології

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою факультету міжнародної
торгівлі та права

(протокол № 12 від «22» 06 2023 р.)

Декан

Юлія ГОНЧАРОВА

**ПОЛІТИЧНА АНАЛІТИКА ТА
ПРОГНОЗУВАННЯ/
POLITICAL ANALYTICS AND FORECASTING**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	бакалавр	/	bachelor
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/	Social and behavioural sciences
спеціальність	052 Політологія	/	Political science
спеціалізація	Політологія міжнародних відносин	/	Political science of international relations

Київ 2023

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

Автори: Барановський Ф. В., доктор політичних наук, професор
Стичинська А. Б., кандидат політичних наук, доцент

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри
філософії, соціології та політології 06.06.2023 р., протокол № 32.

Рецензенти: Губицький Л. В., доктор історичних наук, професор,
Поліщук І. О., доктор політичних наук, професор,
професор кафедри міжнародного права
Національного юридичного університету імені
Ярослава Мудрого

**ПОЛІТИЧНА АНАЛІТИКА ТА ПРОГНОЗУВАННЯ/
POLITICAL ANALYTICS AND FORECASTING**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	бакалавр	/	bachelor
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/	Social and behavioural sciences
спеціальність	052 Політологія	/	Political science
освітня програма	Політологія міжнародних відносин	/	Political science of international relations

**1. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ
(ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
		Усього годин/кредитів	з них			
			лекції	семінарські заняття/мк	самостійна робота студентів	
1	Еволюція футуроорієнтованого потенціалу	10	2	2	6	О, ТЗ, ПР
2	Політична аналітика і прогнозування як наука і навчальна дисципліна	16	4	4	8	О, ТЗ, ККР
3	Політична аналітика як передумова розробки політичних прогнозів	10	2	2	6	О, ТЗ, ПР
4	Політичні події та явища як особливі об'єкти політичного аналізу	10	2	2	6	О, ТЗ, ПР
5	Типи та методи політичного аналізу	10	2	2	6	О, ТЗ, ПР
6	Суб'єкти політичного аналізу і прогнозування	10	2	2	6	О, ТЗ, ПР, ККР
7	Процес політичного аналізу та його етапи	10	2	2	6	О, ТЗ, ПР, ЕК
8	Поняття, специфіка і види політичного прогнозу	8	2	2	4	О, ТЗ, ПР, ЕК
9	Методи і принципи політичного прогнозування	8	2	2	4	О, ТЗ, ПР, ЕК
10	Основні напрями прогнозування	8	2	2	4	О, ТЗ, ПР

	соціально-політичного розвитку					
11	Особливості методики стратегії і тактики	8	2	2	4	О, ТЗ, ПР, ЕК
12	Соціальне проєктування	8	2	2	4	О, ТЗ, ПР, ЕК
13	Аналітично-експертна діяльність	8	2	2	4	О, ТЗ, ПР, ЕК, ККР
14	Технологія прогнозування політичних ризиків	8	2	2	4	О, ТЗ, ПР, ЕК
15	Методика збору та обробки інформації	8	2	2	4	О, ТЗ, ПР, ЕК
16	Методи групових експертних оцінок	8	2	2	4	О, ТЗ, ПР, ЕК
17	Сценарний метод політичного прогнозування	8	2	2	4	О, ТЗ, ПР
18	Моделювання в політичному аналізі і прогнозуванні	8	2	2	4	О, ТЗ, ПР, ЕК
19	Особливості військово-політичного прогнозування	8	2	2	4	О, ТЗ, ПР, ЕК, ККР
20	Глобальне прогнозування тенденцій світового політичного розвитку	8	2	2	4	О, ТЗ, ПР, ЕК
	Разом:	180/6	42	42	96	
Підсумковий контроль						екзамен

Скорочення:

О – опитування

ТЗ – творче завдання

ПР – презентація

ЕК – експрес-контроль

ККР – комплексна контрольна робота

2. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
1	2	3
<p>Знати: сутність міфології як найбільш ранньої форми опанування людиною майбутнього і невід'ємного складника соціального становлення в межах різних цивілізацій; відмінності між утопіями і антиутопіями як елементам футурологічних ідей.</p> <p>Вміти: досліджувати міфологію як найбільш ранню форму опанування людиною</p>	<p style="text-align: center;">Тема 1. Еволюція футуроорієнтованого потенціалу</p> <p style="text-align: center;">Лекція План</p> <p>1. Міфологія як найбільш рання форма опанування людиною майбутнього і невід'ємна складова соціального становлення в межах різних цивілізацій.</p> <p>2. Утопія як ідеальний, недосяжний суспільний лад, державний устрій. Ідеї утопізму у працях Шан Яна, Платона, Августина Блаженного, Т. Мора, Т. Кампанелли, Ф. Бекона, А. Сен-Сімона, Ш. Фур'є, Р. Оуена.</p> <p>3. Картини небажаного майбутнього та критика тоталітарних режимів в творах антиутопії. Романи-попередження Дж.Оруела, О. Хакслі.</p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 (102-105). Додатковий: 1 (4-33), 4 (17-20), 5 (6-16). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття План</p> <p>1. Міфологія як найбільш рання форма опанування людиною майбутнього і невід'ємна складова соціального становлення в межах різних цивілізацій.</p> <p>2. Утопія як ідеальний, недосяжний суспільний лад, державний устрій.</p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">2</p>

<p>майбутнього і невід'ємний складник соціального становлення в межах різних цивілізацій; співвідносити категорії «утопія» та «антиутопія».</p>	<p>3. Ідеї утопізму у у працях Шан Яна, Платона, Августина Блаженного, Т. Мора, Т. Кампанелли, Ф. Бекона, А. Сен-Сімона, Ш. Фур'є, Р. Оуена.</p> <p>4. Картини небажаного майбутнього та критика тоталітарних режимів в творах антиутопії. Романи-попередження Дж.Оруела, О. Хакслі.</p> <p>Завдання для самостійної роботи</p> <p>1. Підготуватись до дискусії на тему: «Фантастика як форма відображення світу, де на основі реальних уявлень створюється логічно несумісна з ними картина Всесвіту».</p> <p>2. Проаналізувати працю "Філософія майбутнього" О. Флехтхейма як протиставлення утопії.</p> <p>3. Підготувати презентацію на тему: футурологічні ідеї Ф. Фукуями, С. Хантінгтона.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 2 (102-105). Додатковий: 1 (4-33), 4 (17-20), 5 (6-16). Інтернет-джерела: 1-6.</p>	<p>6</p>
<p>Знати: основні аспекти становлення політичної аналітики і прогнозування як</p>	<p>Тема 2. Політична аналітика і прогнозування як наука і навчальна дисципліна</p> <p>Лекція План</p> <p>1. Становлення політичного прогнозування як навчальної дисципліни. 2. Прогностика як система наукових знань про майбутнє.</p>	<p>2</p>

<p>науки і навчальної дисципліни</p> <p>Вміти: характеризувати функції політичної аналітики та прогнозування; обґрунтовувати необхідність політичного прогнозування.</p>	<p>3. Політика як об'єкт політичного прогнозування.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 (105-107), 4 (3-17). Додатковий: 1 (4-33), 4 (12-13), 5 (6-16). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p>Практичне заняття План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Становлення політичного прогнозування як навчальної дисципліни. 2. Прогностика як система наукових знань про майбутнє. 3. Політика як об'єкт політичного прогнозування. <p>Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватись до дискусії на тему: «Чи є аналіз та прогнозування частинами єдиного цілого чи це самостійні напрями у політичній науці?» 2. Засвоїти і пояснити такі поняття: функції політичної аналітики, суб'єкти політичного прогнозування, об'єкти політичного прогнозування. 3. Підготуватись до дискусії на тему: «Чому не настав «кінець історії» за Ф. Фукуямою». <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 (105-107), 4 (3-17). Додатковий: 1 (4-33), 4 (12-13), 5 (6-16). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p>Лекція План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, функції та особливості політичного прогнозування. 	<p>2</p> <p>4</p>
---	--	-------------------

	<p>2. Необхідність політичного прогнозування через нові внутрішньо та зовнішньодержавні виклики.</p> <p>3. Становлення політичної аналітики і прогнозування як науки у світі.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 (105-107), 4 (3-17). Додатковий: 1 (4-33), 4 (12-13), 5 (6-16). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p>Практичне заняття План</p> <p>1. Функції політичного прогнозування.</p> <p>2. Необхідність політичного прогнозування через нові внутрішньо та зовнішньодержавні виклики.</p> <p>3. Становлення політичної аналітики і прогнозування як науки у світі.</p> <p>Завдання для самостійної роботи</p> <p>1. Підготуватись до дискусії на тему: «Чи можна вважати оприлюднення прогнозів засобом впливу на суспільну свідомість і елементом маніпулювання нею?»</p> <p>2. Засвоїти і пояснити такі поняття: функції політичного прогнозування, внутрішньополітичне прогнозування, зовнішньополітичне прогнозування, реалізм і лібералізм у зовнішньополітичному прогнозуванні.</p> <p>3. Підготуватись до дискусії на тему: «Зіткнення цивілізацій» С. Гантінгтона»</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 (105-107), 4 (3-17). Додатковий: 1 (4-33), 4 (12-13), 5 (6-16). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>4</p>
	<p>Тема 3. Політична аналітика як передумова розробки політичних прогнозів</p> <p>Лекція</p>	

<p>Знати: Статистичні та експертні методи в політичному аналізі.</p> <p>Вміти: виокремлювати сутність статистичних і експертних методів; визначати завдання, що вирішуються за допомогою застосування статистичних і експертних методів політичного аналізу.</p>	<p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Статистичні методи в політичному аналізі. 2. Експертні методи політичного аналізу. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 (12-20), 2 (67-86). Додатковий: 1(4-33), 3 (16-28). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Статистичні методи в політичному аналізі. 2. Праксеологічний та аксіологічний методи політичного аналізу. <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Засвоїти сутність статистичного підходу як основи методів Data Mining («розкопка даних»). 2. Засвоїти і пояснити поняття «помилка» у статистичних дослідженнях, дисперсійний аналіз, кластерний аналіз, факторний аналіз. 3. Підготувати презентацію на тему: «Типові завдання, що вирішуються за допомогою статистичного підходу у політичному аналізі». 4. Підготуватись до дискусії на тему: «Чи може існувати політичний аналіз без цінностей?» <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 (12-20), 2 (67-86). Додатковий: 1(4-33), 3 (16-28). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">6</p>
<p>Знати: сутність та основні етапи ситуаційного</p>	<p style="text-align: center;">Тема 4. Політичні події та явища як особливі об'єкти політичного аналізу</p> <p style="text-align: center;">Лекція</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність методу кейс-стаді. 	<p style="text-align: center;">2</p>

<p>політичного аналізу; підходи до визначення поняття «ситуація».</p> <p>Вміти: аналізувати сферу застосування ситуаційного аналізу; визначати сутність методу кейс-стаді.</p>	<p>2. Політична ситуація як об'єкт політичного аналізу. 3. Сфера застосування ситуаційного аналізу</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 (21-32), 2 (63-67). Додатковий: 1 (4-33), 7 (85-98). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p>Практичне заняття План</p> <p>1. Сутність та основні етапи ситуаційного політичного аналізу. 2. Підходи до визначення поняття «ситуація».</p> <p>Завдання для самостійної роботи</p> <p>1. Засвоїти значення таких дефініцій: дескриптивний аналіз, перспективний аналіз, оцінний аналіз. 2. Підготуватися до дискусії. <i>Як Ви вважаєте, чи можна розглядати ситуаційний аналіз як своєрідний фундамент, на якому формується уся будівля політичного аналізу? Наведіть свої аргументи «за» чи «проти».</i> 3. Зробити презентацію на одну з таких тем: <i>«переваги і недоліки загального аналізу політичної ситуації»;</i> <i>«переваги і недоліки фрагментарного аналізу політичної ситуації»;</i> <i>«специфіка застосування ситуаційного аналізу у порівняльній політології».</i></p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 (21-32), 2 (63-67). Додатковий: 1 (4-33), 7 (85-98). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p>	<p>2</p> <p>6</p>
	<p>Тема 5. Типи та методи політичного аналізу</p> <p>Лекція План</p> <p>1. Рівні політичного аналізу.</p>	<p>2</p>

<p>Знати: теоретичні та емпіричні методи аналізу, їхню сутність та характеристику.</p> <p>Вміти: визначати рівні політичного аналізу; визначати особливості теоретичних і емпіричних методів</p>	<p>2. Теоретичні та емпіричні методи аналізу.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 (33-39), 2 (67-86), 4 (200-225). Додатковий: 1 (4-33), 3 (16-28), 7 (28-39). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p>Практичне заняття План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рівні політичного аналізу: теоретичний, прикладний та методологічний. 2. Сутність та характеристика теоретичних методів. 3. Поняття та загальна характеристика емпіричних методів. <p>Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Засвоїти і пояснити такі поняття: проблеми політичного аналізу, структурні особливості політичного аналізу. 2. Підготувати презентацію на одну з тем: «політичний аналіз і забезпечення ефективної державної політики»; «суб'єктивізм і об'єктивізм в політичній аналітиці». 3. Засвоїти і пояснити такі поняття: аналіз, синтез, дедукція, індукція, порівняння, формалізація, абстрагування. 4. Підготувати презентацію на тему: «Особливості логічного та хронологічного підходів при проведенні теоретичних досліджень» 5. Підготуватись до дискусії щодо уявного спору між прихильниками і противниками нормативного і емпіричного підходів. На чиему боці знаходяться ваші уподобання? 6. Підготувати презентацію на тему: «Морфологічний метод аналізу». <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 (33-39), 2 (67-86), 4 (200-225). Додатковий: 1 (4-33), 3 (16-28), 7 (28-39).</i></p>	<p>2</p> <p>6</p>
--	--	-------------------

	<i>Інтернет-джерела: 1-6.</i>	
<p>Знати: поняття споживачів та виконавців політичного аналізу та прогнозування; принципи та етапи становлення та розвитку аналітичного сегменту громадянського суспільства.</p> <p>Вміти: характеризувати та аналізувати специфіку та еволюцію політичної експертизи; класифікувати суб'єкти політичного аналізу.</p>	<p align="center">Тема 6. Суб'єкти політичного аналізу і прогнозування</p> <p align="center">Лекція</p> <p align="center">План</p> <p>1. Споживачі та виконавці політичного аналізу та прогнозування.</p> <p>2. Становлення та розвиток аналітичного сегменту громадянського суспільства.</p> <p>3. Статусно-рольові позиції політичного аналітика.</p> <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 (40-48), 2 (50-52). Додатковий: 1 (43-60), 3 (16-28), 7 (4-27). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p align="center">Практичне заняття</p> <p align="center">План</p> <p>1. Специфіка політичної експертизи.</p> <p>2. Еволюція політичної експертизи.</p> <p>3. Класифікація суб'єктів політичного аналізу.</p> <p align="center">Завдання для самостійної роботи</p> <p>1. Підготувати презентацію на тему: «Шляхи подолання кон'юнктурності в роботі політичного аналітика».</p> <p>2. Наведіть і проаналізуйте перші зразки незалежних аналітичних структур.</p> <p>3. Підготувати презентацію на тему: «Етико-ціннісне обґрунтування вибору статусно-рольової позиції політичного аналітика»</p> <p>4. Підготуватись до дискусії на тему: «Конфлікт між лояльністю щодо клієнту та прихильністю власним принципам?»</p> <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 (40-48), 2 (50-52). Додатковий: 1 (43-60), 3 (16-28), 7 (4-27).</i></p>	2
		6

	<i>Інтернет-джерела: 1-6.</i>		
<p>Знати: сутність політичного аналізу як специфічного дослідницького процесу; основні етапи політичного аналізу.</p> <p>Вміти: виокремлювати і досліджувати основні етапи політичного аналізу.</p>	<p>Тема 7. Процес політичного аналізу та його етапи</p> <p>Лекція</p> <p>План</p> <p>1. Політичний аналіз як специфічний дослідницький процес.</p> <p>2. Основні етапи політичного аналізу.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 (5-11), 2 (6-9), 4 (18-30). Додатковий: 1 (43-60), 3 (16-28), 7 (4-27). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p>Практичне заняття</p> <p>План</p> <p>1. Етап концептуалізації проблеми.</p> <p>2. Етап моделювання проблеми.</p> <p>3. Етап складання програми дослідження конкретної проблеми.</p> <p>4. Етап вибору методів дослідження проблеми.</p> <p>Завдання для самостійної роботи</p> <p>1. На основі вивчення питань лекції підготуватися до експрес-опитування.</p> <p>2. Підготуватись до дискусії на тему: «Чи погоджуєтесь Ви з твердженням про безперервність розробки політичного аналізу і прогнозу? Аргументуйте відповідь.</p> <p>3. Підготувати презентацію на тему: «Етапи політичного аналізу як чинник успішності пізнавально-прикладних дій».</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 (5-11), 2 (6-9), 4 (18-30). Додатковий: 1 (43-60), 3 (16-28), 7 (4-27). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p>	2	
			2
			6

<p>Знати: такі поняття як прогнозування, прогноз, нормативний прогноз, пошуковий прогноз.</p> <p>Вміти: характеризувати об'єкт і предмет політичного прогнозу, основні типи та критерії диференціації прогнозів.</p>	<p align="center">Тема 8. Поняття, специфіка і види політичного прогнозу</p> <p align="center">Лекція План</p> <p>1. Об'єкт і предмет політичного прогнозу 2. Основні типи та критерії диференціації прогнозів.</p> <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 2 (102-119), 4 (140-158). <i>Додатковий:</i> 4 (13-14), 5 (6-16). <i>Інтернет-джерела:</i> 1-6.</p> <p align="center">Практичне заняття План</p> <p>1. Поняття «прогноз». 2. Напрями соціально-політичного розвитку як об'єкти політичного прогнозування. 3. Часові параметри розмежування прогнозів.</p> <p align="center">Завдання для самостійної роботи</p> <p>1. На основі вивчення питань лекції підготуватися до експрес-опитування. 2. Знайти, засвоїти і пояснити такі поняття: прогнозування, прогноз, нормативний прогноз, пошуковий прогноз. 3. Підготувати презентацію на тему: «Політичний прогноз як чинник зміни динаміки суспільних процесів».</p> <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 2 (102-119), 4 (140-158). <i>Додатковий:</i> 4 (13-14), 5 (6-16). <i>Інтернет-джерела:</i> 1-6.</p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">4</p>
--	---	---

<p>Знати: типологію методів політичного прогнозування; сутність штучних нейронних мереж та їх основні задачі.</p> <p>Вміти: досліджувати принципи політичного прогнозування; характеризувати принципи верифікації політичних прогнозів.</p>	<p align="center">Тема 9. Методи і принципи політичного прогнозування</p> <p align="center">Лекція План</p> <p>1. Типологія методів політичного прогнозування. 2. Штучні нейронні мережі та їх основні задачі.</p> <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 (119-144), 3 (243-250). Додатковий: 4 (13-14), 5 (6-16). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p align="center">Практичне заняття План</p> <p>1. Принципи політичного прогнозування. 2. Верифікація політичного прогнозу.</p> <p align="center">Завдання для самостійної роботи</p> <p>1. Підготуватися до експрес-контролю з ключових питань лекції. 2. Підготувати презентацію на тему: «Синергетичний підхід як принцип політичного прогнозування». 3. Підготувати презентацію на тему: «Проблема якості і верифікації прогнозів». 4. Підготувати презентацію на тему: «Специфіка застосування штучних нейронних мереж у політичному прогнозуванні».</p> <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 (119-144), 3 (243-250). Додатковий: 4 (13-14), 5 (6-16). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">4</p>
	<p align="center">Тема 10. Основні напрями прогнозування соціально-політичного розвитку</p> <p align="center">Лекція План</p> <p>1. Соціокультурне та політичне прогнозування.</p>	

<p>Знати: принципи соціокультурного та політичного прогнозування; основні теорії та концепції розвитку суспільства.</p> <p>Вміти: аналізувати принципи прогнозування у державній політиці та у процесі прийняття політичних рішень.</p>	<p>2. Основні теорії та концепції розвитку суспільства.</p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 3 (220-232). Додатковий: 4 (14-15), 5 (6-16), 8 (14-21). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Політичне прогнозування у державній політиці. 2. Прогнозування в процесі ухвалення політичних рішень. <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватися до роботи в малих групах на тему «Осмислення політичного сьогодні як основа політичних прогнозів». 2. Підготувати презентацію на тему: «Проблема вироблення альтернатив при прогнозуванні політичних рішень». 3. Підготувати презентацію на тему: «Взаємозв'язок політичного прогнозування з системою державного прогнозування». <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 3 (220-232). Додатковий: 4 (14-15), 5 (6-16), 8 (14-21). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p>	<p style="text-align: right;">2</p> <p style="text-align: right;">2</p> <p style="text-align: right;">4</p>
<p>Знати: сутність та етапи політичного планування; поняття стратегії і тактики політичного</p>	<p style="text-align: center;">Тема 11. Особливості методики стратегії і тактики</p> <p style="text-align: center;">Лекція План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Планування і політичне прогнозування. 2. Поняття «стратегія» та її основні задачі. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 (41-48), 2 (107-116, 139-144), 3 (54-73) Додатковий: 4 (13-14), 5 (6-16), 8 (14-21).</i></p>	<p style="text-align: right;">2</p>

<p>прогнозування; зміст та принципи SWOT-аналізу як методу стратегічного планування.</p> <p>Вміти: аналізувати етапи та класифікувати стратегії політичного прогнозування; застосовувати методики SWOT- аналізу як методу стратегічного планування.</p>	<p><i>Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття План</p> <p>1. Етапи політичного планування. 2. Класифікація стратегій. 3. SWOT-аналіз як метод стратегічного планування.</p> <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи</p> <p>1. Підготуватися до експрес-контролю з ключових питань лекції. 2. На основі конкретного прикладу проаналізуйте особливості застосування методики SWOT-аналізу у сфері політичного менеджменту. 3. <i>Підготувати презентацію на тему:</i> <i>«Стратегія і тактика у політичному прогнозуванні: особливості розробки і застосування».</i></p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 (41-48), 2 (107-116, 139-144), 3 (54-73)</i> <i>Додатковий: 4 (13-14), 5 (6-16), 8 (14-21).</i> <i>Інтернет-джерела: 1-6.</i></p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">4</p>
<p>Знати: предмет, об'єкт та мету соціального проектування.</p> <p>Вміти: аналізувати</p>	<p style="text-align: center;">Тема 12. Соціальне проектування Лекція План</p> <p>1. Предмет і об'єкт соціального проектування. 2. Мета соціального проектування.</p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 (49-57).</i> <i>Додатковий: 2, 6.</i> <i>Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття План</p> <p>1. Соціальне проектування в політичній сфері.</p>	<p style="text-align: center;">2</p>

<p>принципи соціального проектування у політичній сфері; розрізняти проблеми, які потребують соціального проектування.</p>	<p>2. Загальнонаукові принципи соціального проектування.</p> <p>Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватися до експрес-контролю з ключових питань лекції 2. Підготуватися до дискусії з наведенням аргументованих відповідей на такі питання: «Вирішення яких проблемних ситуацій вимагає застосування соціального проекту? Якими є особливості діагностики таких ситуацій?» 3. Зробити презентацію на тему: «Моніторинг виконання соціальних проєктів». <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 (49-57). Додатковий: 2, 6. Інтернет-джерела: 1-6.</i></p>	<p>2</p> <p>4</p>
<p>Знати: сутність процесу проведення політичного аналізу і експертизи; зміст публічної експертно-аналітичної діяльності.</p> <p>Вміти: досліджувати алгоритм експертно-аналітичної діяльності; характеризувати основні школи та центри політичного</p>	<p>Тема 13. Аналітично-експертна діяльність</p> <p>Лекція План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Процес проведення політичного аналізу і експертизи. 2. Публічна експертно-аналітична діяльність. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 (50-57), 3 (303-319). Додатковий: 1 (43-60), 7. Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p>Практичне заняття План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алгоритм експертно-аналітичної діяльності. 2. Основні школи політичного аналізу і прогнозування. Центри розробки політичних прогнозів. <p>Завдання для самостійної роботи</p>	<p>2</p> <p>2</p>

<p>аналізу і прогнозування.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватися до експрес-контролю з питань лекції. 2. Зробити презентацію на теми: «роль емпіричних чинників у аналітично-експертній діяльності»; «проблема заангажованості і суб'єктивізму при проведенні політичної експертизи». 3. Підготуватись до дискусії на тему: «Чи є актуальними ідеї Римського клубу за часів сьогодні». 4. Дослідити офіційні сайти аналітичних центрів і проаналізувати їхні цілі та діяльність: <ul style="list-style-type: none"> • український центр економічних і політичних досліджень імені О. Разумкова; • український центр незалежних політичних досліджень; • міжнародний інститут порівняльного аналізу; • міжнародний центр перспективних досліджень; • школа політичної аналітики НАУКМА; • український інститут майбутнього. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 (50-57), 3 (303-319). Додатковий: 1 (43-60), 7. Інтернет-джерела: 1-6.</i></p>	4
<p>Знати: поняття політичного ризику, середовища і суб'єкта ризикової діяльності.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 14. Технологія прогнозування політичних ризиків</p> <p style="text-align: center;">Лекція План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття політичного ризику. 2. Чинники і рівні політичного ризику. 3. Поняття середовища і суб'єкта ризикової діяльності. 	2

<p>Вміти: аналізувати чинники і рівні політичного ризику; характеризувати емпіричні складники політичного ризику; виокремлювати Проблеми управління ризиком в прийнятті політичних рішень.</p>	<p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 3 (430-463). Додатковий: 1 (63-124), 3 (16-28). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p align="center">Практичне заняття План</p> <ol style="list-style-type: none"> Емпіричні складові ризику (військово-політичні, економічні, соціокультурні, інституціонально-правові). Оцінка ступеня ризику. Проблеми управління ризиком в прийнятті політичних рішень <p align="center">Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> Підготуватися до експрес-контролю з ключових понять теми. <i>Підготувати презентацію на тему: «Вибір підходів та планування діяльності з моніторингу політичних ризиків. Ідентифікація ризиків»».</i> <i>Підготувати презентацію на тему: «Ієрархічність політичних ризиків залежно від рівня ухвалення політичних рішень».</i> <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 3 (430-463). Додатковий: 1 (63-124), 3 (16-28). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">4</p>
<p>Знати: такі поняття як часткова інформація, комплексна інформація, профільна інформація, фонові інформація, постійна інформація, змінна</p>	<p align="center">Тема 15. Методика збору та обробки інформації</p> <p align="center">Лекція План</p> <ol style="list-style-type: none"> Критерії формування інформаційного забезпечення Джерела інформації та методи збору даних Традиційний метод аналізу документів та контент-аналіз <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 (58-70), 2 (67-86), 4 (308-320). Додатковий: 1 (4-33), 4 (13-14).</i></p>	<p align="center">2</p>

<p>інформація, суцільне дослідження, вибіркоче дослідження.</p> <p>Вміти: аналізувати критерії формування інформаційного забезпечення; характеризувати джерела інформації та методи збору даних; застосовувати традиційний метод аналізу документів та контент-аналіз.</p>	<p><i>Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття План</p> <p>1. Критерії формування інформаційного забезпечення 2. Джерела інформації та методи збору даних 3. Сутність, зміст, цілі та завдання традиційного методу аналізу документів та контент-аналізу.</p> <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи</p> <p>1. Засвоїти і пояснити такі поняття: часткова інформація, комплексна інформація, профільна інформація, фонові інформація, постійна інформація, змінна інформація, суцільне дослідження, вибіркоче дослідження. 2. <i>Підготувати презентацію на тему: «Шляхи досягнення таких критеріїв інформаційного забезпечення як надійність, об'єктивність та повнота».</i> 3. <i>Підготувати презентацію на тему: «Класифікація джерел інформації і специфіка їхнього аналізу»</i> 4. <i>Підготувати презентацію на тему: «Основні відмінності традиційного аналізу і контент-аналізу політичних документів».</i> 5. Провести традиційний аналіз програми політичної партії. 6. Виконати контент-аналіз промови чи виступу президента України.</p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 (58-70), 2 (67-86), 4 (308-320). Додатковий: 1 (4-33), 4 (13-14). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">4</p>
---	---	---

<p>Знати: характерні риси брейнстормінгу як методики, спрямованої на розкриття творчої активності експертів; метод Дельфі та його основні етапи.</p> <p>Вміти: аналізувати основні види групових експертних оцінок; характеризувати методи, спрямовані на розкриття творчого потенціалу учасників обговорення</p>	<p>Тема 16. Методи групових експертних оцінок</p> <p>Лекція План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні види групових експертних оцінок 2. Методи, спрямовані на розкриття творчого потенціалу учасників обговорення <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 (144-145). Додатковий: 1 (4-33), 4 (13-14), 7 (105-123). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p>Практичне заняття План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Брейнстормінг як методика, спрямована на розкриття творчої активності експертів. 2. Метод Дельфі та його основні етапи. <p>Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватися до експрес-контролю з ключових понять теми. 2. Підготуватися до дискусії на тему: «Переваги та недоліки методів індивідуальних і колективних експертних оцінок» 3. Підготувати презентацію на тему: «Особливості застосування метода Делфі у політичних дослідженнях». 4. Підготувати презентацію на тему: «Метод колективного блокнота» <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 (144-145). Додатковий: 1 (4-33), 4 (13-14), 7 (105-123). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>4</p>
---	---	----------------------------

<p>Знати: структуру сценарію, принципи формування окремих варіантів сценарію</p> <p>Вміти: визначати об'єкт сценарного дослідження; аналізувати методи розробки сценарію.</p>	<p align="center">Тема 17. Сценарний метод політичного прогнозування</p> <p align="center">Лекція План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення об'єкта сценарного дослідження. 2. Структура сценарію. Зони невизначеності щодо факторів впливу. 3. Принципи формування окремих варіантів сценарію. <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 (145-132), 3 (390-430). Додатковий: 1 (14-15), 5 (6-16). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p align="center">Практичне заняття План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сценарій динамічної моделі розвитку ситуації в майбутньому. 2. Встановлення тимчасових рамок сценарію. 3. Методи розробки сценарію. <p align="center">Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуйте три сценарії розвитку внутрішньополітичних або міжнародних подій як гіпотетичних моделей на Ваш вибір і визначить найбільш та найменш вірогідні варіанти. Наведіть аргументацію. 2. Підготуйте презентацію на тему: «Понятійний апарат сценарного методу». <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 (145-132), 3 (390-430). Додатковий: 1 (14-15), 5 (6-16). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">4</p>
	<p align="center">Тема 18. Моделювання в політичному аналізі і прогнозуванні</p>	

<p>Знати: сутність моделювання як методу дослідження політичних явищ та процесів, поняття «модель» і «моделювання» в сучасній політичній науці.</p>	<p style="text-align: center;">Лекція План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність моделювання як методу дослідження політичних явищ та процесів. 2. Поняття «модель» і «моделювання» в сучасній політичній науці. 3. Типологія методів моделювання політичних процесів. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 (152-159), 3 (366-390). Додатковий: 3 (16-28), 4 (10-17). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p>	2
<p>Вміти: моделювати різноманітні політичні ситуації.</p>	<p style="text-align: center;">Практичне заняття План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Моделювання політичних ситуацій в контексті прийняття політичних рішень. 2. Моделювання політичних ситуацій у геополітичному контексті. 3. Моделювання і прогнозування політичних конфліктів 	2
	<p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На основі вивчення питань лекції підготуватися до експрес-контролю. 2. Підготуватись до дискусії на тему: «Ефективність моделювання як методу заміщення реальності». 3. Зробити презентацію на теми: «метод симуляцій»; «дослідження моделей домінування та субординації у політичній сфері» <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2 (152-159), 3 (366-390). Додатковий: 3 (16-28), 4 (10-17). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p>	4
	<p>Тема 19. Особливості військово-політичного прогнозування</p>	

<p>Знати: сутність військово-політичного прогнозування як одного з елементів формування зовнішньої політики, методологію та етапи військово-політичного прогнозування</p> <p>Вміти: оцінювати оборонну достатність держави; аналізувати критерії оборонної достатності.</p>	<p style="text-align: center;">Лекція План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Військово-політичне прогнозування як один з елементів формування зовнішньої політики. 2. Методологія військово-політичного прогнозування. 3. Етапи військово-політичного прогнозування. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 (83-88), 3 (29-46). Додатковий: 7 (202-235), 9 (101-107) Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концептуальні засади оцінки оборонної достатності держави. 2. Критерії оборонної достатності. <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На основі вивчення питань лекції підготуватися до експрес-контролю. 2. Зробити презентацію на тему: «Функції та завдання органів військового управління». 3. Творчо осмислити і дати аргументовану відповідь на запитання: Чи можна ототожнювати кількісно-якісний паритет в озброєннях та бойовій техніці зі стратегічною стабільністю? <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1 (83-88), 3 (29-46). Додатковий: 7 (202-235), 9 (101-107). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">4</p>
<p>Знати: об'єкт, предмет та задачі глобального політичного прогнозування;</p>	<p style="text-align: center;">Тема 20. Глобальне прогнозування тенденцій світового політичного розвитку</p> <p style="text-align: center;">Лекція План</p>	

<p>проблему глобалізації у сучасному світі та її хвилі.</p> <p>Вміти: аналізувати підходи до дослідження процесів глобалізації; застосувати методику розробки аналітичних прогнозів у сфері міжнародних відносин</p>	<p>1. Об'єкт, предмет та задачі глобального політичного прогнозування. 2. Проблема глобалізації у сучасному світі та її хвилі. 3. Підходи до дослідження процесів глобалізації.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 3 (332-340). Додатковий: 5 (6-16), 8 (14-21). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p> <p>Практичне заняття План</p> <p>1. Сутність геополітичного прогнозування. 2. Методика розробки аналітичних прогнозів у сфері міжнародних відносин.</p> <p>Завдання для самостійної роботи</p> <p>1. На основі вивчення питань лекції підготуватися до експрес-контролю. 2. <i>Підібрати матеріали для роботи у малих групах за темою «Порівняльний аналіз геостратегій держав індустріальної та постіндустріальної цивілізацій».</i> 3. <i>Зробити презентацію на тему: «Політико-практична роль прогнозування у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики».</i></p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 3 (332-340). Додатковий: 5 (6-16), 8 (14-21). Інтернет-джерела: 1-6.</i></p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>4</p>
Разом		180
Підсумковий контроль		екзамен

**Курсивом визначено інтерактивні завдання*

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Буник М. Аналіз публічної політики: навч. посіб. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2021. 124 с.
2. Митко А. М. Політична аналітика: навчальний посібник. Луцьк: Вежа-друк, 2014. 224 с.
3. Основи стратегічного прогнозування політичних ситуацій та процесів: навчальний посібник [Воловик В.І., Лепський М.А., Гугнін Е.А., Кудінов І.О. та ін.]; за заг. ред. М.А. Лепського; 2-ге видання. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 464 с.
4. Empirical Political Analysis: textbook [Rich, R.C., Brians, C.L., Manheim, J.V. and Willnat, L.]: International Edition. N. Y.: Routledge, 2018. 408 p.

Додатковий

1. Аналіз публічної політики: навчальний дистанційний курс. Серія «Парламентська тренінгова бібліотека». К., 2020. 144 с.
2. Бутченко Т. І. Соціальне проектування: навчальний посібник. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 107 с.
3. Герасіна Л. М. Методологія і праксеологія досліджень політичних процесів. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. 2017. № 2 (33). С. 16–28.
4. Дерев'янюк С. М., Матвієнків С. М. Політичне прогнозування: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 146 с.
5. Калашников В. М., Накашидзе І. С. Застосування методу прогнозування в політичній історії. *Проблеми політичної історії України*. 2019. Вип. 14. С. 6-16.
6. Матюшенко О. В. Соціальне проектування: теоретичні підходи до визначення. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування: електронний науково-практичний журнал*. 2022. № 4. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2022-4-02-01>
7. Петренко І. Аналітичні центри як суб'єкти формування публічної політики: монографія. Київ: Видавець Вадим Карпенко, 2018. 300 с.
8. Погорелова І. С. Особливості політичного прогнозування у міжнародних відносинах. *Науковий журнал «Політик»*. 2022. Вип. 5. С. 14-21.
9. Стичинська А. Б. Військово-політичне прогнозування як умова забезпечення національної безпеки держави. *Актуальні проблеми політики*. 2022. Вип. 69. С. 101-107.

Интернет-ресурсы

1. Harvard business review [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://hbr.org/2007/07/six-rules-for-effective-forecasting>
2. NATO [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.nato.int/cps/ru/natohq/index.htm>
3. Oxford Dictionary [Электронный ресурс].– Режим доступа : <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>
4. UN [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.un.org/en/>
5. Research library [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.researchgate.net/>
6. World Politics. [Электронный ресурс] // Cambridge University Press – Режим доступа : <https://www.cambridge.org/core/journals/world-politics>